

Posudek na rigorózní práci

Právní řád v období Bachova absolutismu 1851-1859

Předložená rigorózní práce nazývajících se „Právní řád v období Bachova absolutismu 1851-1859“ věnuje pozornost jednotlivým právním předpisům, na základě, kterých bylo nastoleno a ukončeno období nazývajících se bachovský absolutismus, a dalším právním předpisům, které byly vydané v tomto období. Je zde také představena správní a soudní organizace tohoto období a věnována pozornost ozbrojeným složkám – armádě, policii a četnictvu, o které se nový režim opíral.

Práce je rozdělena do pěti hlavních kapitol, dále se sestává z úvodu, závěru, seznamu použité literatury a pramenů. K vysvětlení předmětné problematiky byly autorem použity tabulky, což je projevem autorova hlubšího zájmu o tuto problematiku a je výsledkem jeho vědeckého bádání.

V první kapitole je zaměřena zejména pozornost k osobě Alexandra Bacha ale i k dalším reprezentantům tohoto období. Je zde představen např. svobodný pán Karel Friedrich Kübeck, hrabě Karel Ludvík Grünne, generál Jan svobodný pán Kempen von Fichtenstamm

V druhé kapitole představuje autor právní předpisy, které zahájily a poté ukončily tzv. neoabsolutismus. Jednalo se o tři kabinetní listy ze srpna 1851 č. 96 – 98/1851 ř. z., a dále tzv. silvestrovské patenty č. 2 - 4/1852 ř. z. z 31. prosince 1851, císařský manifest a říjnový diplom z roku 1860. V případě těchto předpisů provádí autor jejich podrobný juristický rozbor.

Ve třetí kapitole se autor správně zaměřil i na správní a soudní organizaci tohoto období. V případě správní organizace se zabývá její reorganizací, představuje nové politické uspořádání, a zabývá se působností nových správních orgánů. Postrádám zde však více literatury k této problematice, autor zde v podstatě odkazuje pouze na dílo HLEDÍKOVÁ, Z., JANÁK, J., DOBEŠ, J. Dějiny správy v českých zemích. Od počátku státu po současnost. 2 vydání. Praha: NLN, 2007 aniž by využil např. dílo KOCOUREK, L. Správa v českých zemích a v Československu v letech 1848-2005. Praha 2007, SCHELLE, K. et al. Dějiny české veřejné správy. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, SCHELLE, K. Vývoj veřejné správy v letech 1848-1990. Praha: Eurolex Bohemia, 2005 a dalších. Rozhodně zde měly být podrobněji představeny některé právní předpisy týkající se správní organizace a proveden jejich důkladnější juristický rozbor. Jedná se např. o nařízení č. 10/1853 ř.z. týkající se místodržitelství. Též měla být podrobněji rozebrána otázka samosprávy v tomto období.

Dobře je zpracována další, čtvrtá kapitola týkající se ozbrojených složek. Velmi podrobně zde autor řeší problematiku policejního dohledu, který se stal prostředkem masové persekuce, organizaci policie, nejvyššímu policejnímu úřadu, jeho departamentům, četnictvu a jeho organizaci, a krátce i armádě.

V poslední páté kapitole představuje některé persekuční předpisy, jako např. výpraskový patent z roku 1854 či tiskový zákon z roku 1852. Autor zároveň však správně dodává, že v tomto období došlo i k vydávání zákonů, které se staly základními kameny moderního právního řádu a předpisy směřující k podpoře kapitalistického podnikání v průmyslu, zemědělství, obchodu a finančnictví jako např. horní řád a železniční patent 1854, či živnostenský řád 1859 a další.

Závěr:

K práci, až na výše uvedené, nemám, co bych vytknul. Práce je přehledná a dobře strukturovaná. Předloženou rigorózní práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

1. Působnost místodržitelství a její rozdělení dle nařízení č. 10/1853 ř.z.

V Lovosicích, dne 17. února 2021

doc. JUDr. Antonín Lojek, Ph.D.